

HAIGUSTE ENNETAMISE JA TÕRJE EUROOPA KESKUSE JUHISED

Kuidas hallata multiresistentse tuberkuloosi või eriti ravimiresistentse tuberkuloosi põdejate kokkupuuteid teistega

Kokkuvõte

Probleem

Multiresistentne tuberkuloos ja eriti ravimiresistentne tuberkuloos on suur oht rahvatervisele ning ka suur probleem tuberkuloosiennetuse ja -tõrje valdkonnas ELis ja Euroopa Majanduspiirkonnas (EL/EMP). Multiresistentset tuberkuloosi või eriti ravimiresistentset tuberkuloosi põdevate inimeste arvu kasvades suureneb ka inimeste arv, kellega nad kokku puutuvad. Sellised kokkupuuted tuleb määratleda ja neid õigesti hallata. Eriti keeruline on hallata multiresistentse tuberkuloosi või eriti ravimiresistentse tuberkuloosi põdejate kokkupuuteid teistega, sest parima tava kohta on olemas vaid piiratud hulgal tõendus põhised teavet.

Rahvatervise juhised

Käesolev dokument, mis esitab uusimaid teadusandmeid ja ekspertarvamusi, annab juhiseid, kuidas hallata multiresistentse tuberkuloosi või eriti ravimiresistentse tuberkuloosi põdejate kokkupuuteid teiste inimestega. Sellise teabe sihtrühma moodustavad rahvatervise eksperdid ja ELi/EMP liikmesriikide poliitikakujundajad, kes töötavad välja riiklike juhiseid ning soovitusi, kuidas hallata multiresistentse tuberkuloosi ja eriti ravimiresistentse tuberkuloosi põdejate kokkupuudet teistega.

Kaks võimalust

Ravimitundliku tuberkuloosi puhul on haigega kokkupuutuvatel nakatunud isikutel tuberkuloosi väljakujunemise ohu vähendamisel osutunud tõhusaks latentse tuberkuloosinakkusega isikute ennetav ravi. Sama kehtib multiresistentse tuberkuloosi ja eriti ravimiresistentse tuberkuloosi kohta, kuid vaid piiratud määral, sest praegu puuduvad multiresistentse tuberkuloosi ja eriti ravimiresistentse tuberkuloosi tõhusad ravimid, mille kõrvalnähud oleksid vastuvõetavad muidu tervetele inimestele.

Teine võimalus on ühendada teavitamine ja ennetav ravi haigega kokkupuutuva latentse tuberkuloosinakkusega isiku hoolika kliinilise jälgimisega. Nii on võimalik varakult avastada tuberkuloosi haigusnäht ja kui see haigus peaks välja kujunema, saab alustada tuberkuloosiravi võimalikult vara.

Usaldusväärse teabe puudumine

Teave multiresistentse tuberkuloosi ja eriti ravimiresistentse tuberkuloosi ennetava ravi kohta on kasin. Ennetava ravi kasulikkuse ja kõrvalnähtude kohta läbiviidud uuringud ei ole andnud üheseid tulemusi. Usaldusväärse teabe puudumine takistab vastavate juhiste andmist, mistõttu soovitusel tuginevad suuresti ekspertarvamustele. Tuleb

rõhutada, et kuna olemasolev tõendus põhine teave ei lükka ümber ega toeta ennetavat ravi praegu kättesaadavate ravimitega, on mõlemad eelnimetatud võimalused multiresistentse tuberkuloosi ja eriti ravimiresistentse tuberkuloosi nakkuse korral põhjendatud.

Ekspertarvamused

Ekspertide töörühm toetab kaht erinevat võimalust: ennetav ravi ja hoolikas kliiniline jälgimine. Ekspertid juhivad oma arvamustes põhimõttest, et multiresistentse tuberkuloosi või eriti ravimiresistentse tuberkuloosi põdejaga kokkupuutuva isiku seisundi hindamine peab hõlmama põhjalikku riskianalüüsi. Üksikisiku riskianalüüsi tegemisel peab arvestama järgnevaga: kui suur on oht, et multiresistentse tuberkuloosi põdejaga kokkupuutuval isikul kujuneb välja tuberkuloos, nakkusallika ravimitundlikkus, ja kui suur on oht, et kokkupuutuval isikul tekivad ennetava ravi alustamisel kõrvalnähud. Kuna eriti ravimiresistentse tuberkuloosi puhul on raviplaanide valik väga piiratud ja nende tõhusus ei ole tõestatud, siis on sellisel juhul tõenäoliselt ainus võimalus hoolikas jälgimine.

Kokkuvõte

Multiresistentse tuberkuloosi ja eriti ravimiresistentse tuberkuloosi põdeja kokkupuute haldamisel teistega tuleb juhinduda põhjalikust üksikisiku riskianalüüsist, mis võtab ennetava ravi plusside ja miinuste kaalumisel arvesse selle riske ja kasulikkust konkreetsele isikule.

Põhjalike uuringute järele on tungiv vajadus eriti kahes valdkonnas: uuringud, mille käigus hinnatakse ennetava ravi kasulikkust multiresistentse tuberkuloosi või eriti ravimiresistentse tuberkuloosi põdejaga kokkupuutuvatel isikutel, ning ELi/EMP liikmesriikides ennetava ravi kasutuselevõtu tasuvuse analüüsid. Oleme teadlikud sellest, et praegu pooleliolevad uuringud näivad toetavat ennetavat ravi, kuid nende uuringute tulemuste kinnitamiseks tuleks korraldada laiahaardelisemaid uuringuid ka teistes tingimustes. Lisaks võidakse multiresistentse tuberkuloosi raviks heaks kiita uusi ravimeid ja sellisel juhul tuleb käesolevad juhised üle vaadata.